

ความเป็นพี่น้องกันในอิสลาม

ไสยอันเข้มแข็งและมีรากอันขลังลึกในความสัมพันธ์ของมนุษย์นั้นคือสัมพันธ์แห่งความเป็นพี่น้อง พี่น้องย่อมมีความรักกันและกัน ปฏิบัติดีต่อกัน และร่วมทุกข์สุขซึ่งกันและกัน

ในบางกรณีนั้น ความแตกต่างอาจเกิดขึ้นในระหว่างพี่น้อง ก่อให้เกิดความรุนแรง แต่ไม่ใช่นานความขมขื่นนี้ก็จะถูกทดแทนด้วยความรักและความเห็นอกเห็นใจ และความแตกร้างนั้นย่อมถูกลืมเลือนหายไป

อิสลาม ได้ใช้ประโยชน์แห่งความผูกพันมั่นคงระหว่างพี่น้องนี้เพื่อส่งเสริมให้สังคมได้มีความสัมพันธ์กันดีขึ้น และถือว่ามีมุสลิมทั้งหลายนั้นเป็นพี่น้องกันและกัน

เช่นเดียวกับพี่น้องที่มีความใกล้ชิดกันโดยรวมบิดามารดา ศาสดาทั้งหลายนั้นเป็นบิดาแห่งมวลอุมมะห์ในอิสลาม และมวลมุสลิมนั้นคือบุตรหลานของท่านศาสดาเหล่านั้น ด้วยประการดังกล่าวนี้มุสลิมทั้งมวลจึงถือว่าเป็นพี่น้องกันและกัน

ในบทความนี้ซึ่งให้ชื่อว่า “ความเป็นพี่น้องกันในอิสลาม” นั้นความเป็นพี่น้องกันปราศจากขอบเขตจำกัดมุสลิมไม่ว่าจากเชื้อชาติใด ภูมิภาคใด หรือภาษาใดย่อมอยู่ภายใต้หลักการนี้ โดยถือเป็นพี่น้องกันโดยอิสลาม อัลกุรอานอันบริสุทธิได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า

انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بين اخويكم واتقوا الله لعلكم ترحمون

“บรรดาผู้ศรัทธาในอิสลามนั้นมิใช่อื่นใด ทั้งมวลคือพี่น้องกัน ดังนั้นจงสร้างแต่สันติสุขในระหว่างพี่น้องของท่าน และจงอย่าประมาทต่อหน้าที่ของท่าน ต่ออัลลอฮ์(ช.บ.) ซึ่งความเมตตากรุณาของพระองค์จะมีแต่ท่าน”

เช่นดังที่ประวัติศาสตร์ได้เคยชี้ให้เห็นมาก่อนแล้ว ก่อนการเข้ามาแห่งอิสลามนั้น ได้มีการแบ่งแยกและความแตกแยกกันมากมายหลายประการในหมู่ประชาชน แต่อิสลามได้ปลดปล่อยเขาให้พ้นจากพันธนาการที่แตกแยกนั้นทำให้วิญญาณแห่งความเป็นพี่น้อง ได้ฟื้นขึ้นมาในจิตใจของประชาชน และความเป็นพี่น้องกันแบบอิสลามก็ได้เกิดขึ้น อัลกุรอานได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

واعصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا واذكروا نعمت الله عليكم اذ كنتم اعداء فالف بين قلوبكم فاصبحتم بنعمته اخوانا وكنتم على شفا حفرة من النار فانقذكم منها ...

“และจงยึดสายเชือกแห่งพระผู้เป็นเจ้าไว้ให้มั่น และอย่าแตกแยก และจงจดจำความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อท่าน เมื่อท่านนั้นเดิมที่เป็นศัตรูกันและ

กัน แต่พระองค์ได้ประสานจิตใจของท่านเข้าด้วยกัน ด้วยพระมหากรุณาคุณให้ท่านได้เป็นพี่น้องกัน โดยที่ท่านทั้งหลายกำลังก้าวไปสู่ขอบเขตแห่งไฟนรก”

ในคำสอนแห่งอิสลามนั้น สิทธิแห่งความเป็นพี่น้องได้ถูกกำหนดไว้เพื่อมุสลิมทุกคน และพวกเขาต้องกระทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ในฐานะวาญิบ

ท่านอิมามท่านที่ 4 (อ) ได้กล่าวไว้ว่า

و اما حق ملتك عامة فاضمار السلامة و شر جناح الرحمة والرفق بمسيئهم و تالفهم و استصلاحهم و شكر محسنهم ... فعمهم جميعا بدعوتك و انصرهم جميعا بنصرتك و اتزلهم جميعا منك منازلهم كبيرهم بمنزلة الوالد و صغيرهم بمنزلة الولد و اوسطهم بمنزلة الاخ، فمن اتاك تعاهدته بلطف و رحمة وصل اخاك بما يجب للاخ على اخيه

ซึ่งมีความหมายว่า :

“สิทธิของผู้ร่วมอุมมะห์ต่อท่านนั้นคือท่านต้องนมาซเพื่อให้เขาได้มีสุขภาพดี เขามีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอันกอร์ปด้วยเมตตากรุณาจากท่าน ต้องสุภาพและเห็นอกเห็นใจเขา และพยายามอดทนต่อการฟื้นฟูปฏิรูปให้พวกเขาได้พัฒนาขึ้น ท่านต้องขอบคุณต่อการกระทำความดีงามของพวกเขา และจะต้องช่วยเหลือเขาตามสภาพและฐานะ ท่านต้องปฏิบัติต่อผู้มีอายุเสมือนบิดา และท่านเป็นลูก ผู้ที่อาวุโสเสมือนพี่เมื่อเขามาเยี่ยมท่าน ท่านต้องต้อนรับเขาด้วยความเมตตากรุณาและอย่างอบอุ่น และปฏิบัติต่อเขาเสมือนพี่น้องปฏิบัติต่อกัน”

ท่านอิมามซอดิก (อ) ได้กล่าวไว้ว่า :

المسلم اخو المسلم وهو عينه و مرآته و دليله ، ولا يخونه ولا يظلمه ولا يخذعه ولا يكذبه ولا يفتابه

หมายความว่า :

“มุสลิมนั้นคือพี่น้องกันและกัน แต่ละคนนั้นคือดวงตาของเรา (ซึ่งได้ชี้ให้เราได้เห็นคุณสมบัติดีและชั่ว) และแต่ละคนคือกระจกส่องให้เรา (ซึ่งสะท้อนให้เห็นความงามและความน่าเกลียด) และแต่ละคนคือผู้นำแก่กัน มุสลิมย่อมไม่กระทำการข่มขู่ต่อพี่น้องมุสลิม

และย่อมไม่คดโกงแก่กันและกัน ไม่ข่มเหงกันและกัน ไม่กล่าวเท็จต่อกัน ไม่เป็นผู้จับผิด และไม่ินทาวว่าร้ายกันและกัน”

ท่านศาสดาแห่งอิสลาม ได้กล่าวถึงสิทธิของมุสลิมไว้ว่า :-

... يغفر زلته و يرحم عبرته و يستر عورته و يقبل
عثرته و يقبل معذرته و يرد غيبته و يدوم نصيحته و يحفظ
خلته ...

หมายความว่า :-

“มุสลิมย่อมต้องอดทนต่อพี่น้องมุสลิม เมตตา กรุณาต่อความทุกข์ยากของพี่น้องมุสลิม ช่วยรักษา ความลับของเขา ลืมความผิดพลาดของเขา ยอมรับ การขอโทษของเขา ปกป้องเขาจากอันตรายและการ จับผิด จงปฏิบัติอย่างเช่นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี และรักษา ความสัมพันธ์ฉันพี่น้องเอาไว้ เมื่อเขาเจ็บป่วยต้องไป เยี่ยมเยียน ยินดีรับของขวัญที่เขามอบให้ และตอบ แทนเขาเช่นเดียวกัน ไม่ปล่อยให้เขาให้ตกอยู่ในความ ทุกข์ยาก ปรารถนาแต่สิ่งดีงามเช่นเดียวกับที่ตนเอง พึงต้องการ และทับบมสิ่งเขาทับบม”

ท่านอิมามซอดิก (อ) ได้กล่าวไว้อีกว่า :-

احب لاخيک المسلم ما تحبه لنفسک و اذا احتجب
فلسه ان ستکت فاعطه لا تملکه خيرا ولا يملکه لک، کن
له ظهرا ، فانه لک ظهرا ، اذا غاب فاحفظه فو غيبته
فاذا شهد فزره واجله واکرمه فانه منك و انت منه

หมายความว่า :-

“จงยังให้เกิดขึ้นแก่พี่น้องมุสลิมในสิ่งที่ท่านต้อง- การให้เกิดแก่ตัวท่าน หากท่านต้องการสิ่งใดจงขอสัก นั้นจากพวกเขา และเมื่อพวกเขาต้องการสิ่งใดจงอย่า ปฏิเสธ จงอย่าละเว้นจากสภาพอ่อนโยนในการ แสดงออกซึ่งความดีงามแก่เขาและอย่าแสดงความกริ้ว โกรธ ซึ่งเขาก็เหมือนกันย่อมแสดงสภาพอ่อน โยนและ ไม่งดเว้นที่จะแสดงความดีงามแก่ท่าน จง แสดงถึงการสนับสนุนเพราะเขาก็ต้องสนับสนุนท่าน ลับหลังเขาจงปกป้องเกียรติยศของเขา เมื่อเขากลับ มาจากทางไกล จงเยี่ยมเยียนเขา จงแสดงความนับ- ถือและให้เกียรติแก่เขา เขาเป็นสมบัติของตัวท่าน และท่านก็เป็นสมบัติของพวกเขา หากเขาประพฤติ ทรยศต่อท่าน ท่านก็อย่าเพิ่งตัดความสัมพันธ์ แต่

ต้องขอให้เขาขอโทษ หากเขาประสพโชคจงขอบคุณ ต่อพระผู้เป็นเจ้าแทนเขา และหากเขาต้องผจญความ ยากลำบาก จงรีบเร่งไปช่วยเหลือเขา หากศัตรู ปองร้ายเขาด้วยเล่ห์กล หรือขุดหลุมดักเขาไว้ จง ปกป้องเขาอย่าให้เขาต้องติดกับ”

สิ่งที่ได้กล่าวมานั้นเป็นเพียงตัวอย่างของพี่น้องมุสลิม ซึ่งกำหนดไว้โดยคำสอนแห่งอิสลาม

ถัดจากที่กล่าวนี้เป็นตัวอย่างแห่งสิทธิของผู้เป็นพี่น้อง มุสลิมที่พึงมีต่อกันและกัน ซึ่งเราได้กล่าวไว้กว้างขวางในแต่ ละเรื่อง และแต่ละเรื่องนั้นได้มีการพิจารณาอย่างละเอียดถี่- ถ้วนด้วยความดีงามของบรรดาผู้นำแห่งอิสลาม ซึ่งแต่ละเรื่อง นั้นได้เน้นเอาไว้อย่างแข็งแรงในเรื่องนี้

การสงเคราะห์กันและกัน

การสงเคราะห์กันและกันกับพี่น้องร่วมศาสนา หมายถึง การช่วยเหลือกันและกันในทางการเงิน บทบัญญัติในศาสนาได้ ถือเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญซึ่งเป็นการช่วยเหลือชนชั้นที่ยากไร้ และก่อให้เกิดความรักใคร่ และความเข้มแข็ง ในสังคมมุสลิม ซึ่งเรื่องนี้เป็นหน้าที่สำคัญของมุสลิมทุกคน และย่อมได้รับ รางวัลจากพระผู้เป็นเจ้า

ท่านอิมามซอดิก (อ) ได้กล่าวไว้ว่า :-

تقربوا الى الله تعالى بمواساة اخوانکم .

“การสงเคราะห์และช่วยเหลือพี่น้องมุสลิม จะทำ ให้ท่านเป็นที่โปรดปรานแห่งอัลลอฮ์”

ท่านศาสดาแห่งอิสลาม ได้กล่าวไว้ใน การสถาปนาท่าน อิมามอาลี (อ)-เป็นผู้นำแห่งมวลอุมมะห์

سيدالاعمال ثلاث خصال : انصافک الناس من نفسک
و مواساة الاخ فی الله عز و جل ، و ذکرک الله تعالى علی کل
حال .

ซึ่งหมายความว่า :-

“มีสิ่งที่ดีงามสูงสุดอยู่ 3 ประการคือ หนึ่ง จง ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยตามกฎเกณฑ์และยุติธรรม ประการที่สอง จงช่วยเหลือพี่น้องร่วมศาสนา เช่นผู้ ที่พึ่งอนุเคราะห์ทางการเงิน และประการที่สาม มี ความสำนึกต่อพระผู้เป็นเจ้าในทุกโอกาส”

ท่านอิมามอาลี (อ) ได้กล่าวไว้ว่า :-

مواساة الاخ فی الله عز و جل تزيد فی الرزق

“การแสดงความใกล้ชิดแก่พี่น้องร่วมศาสนาและ
อนุเคราะห์เขาในทางแห่งพระผู้เป็นเจ้านั้น ย่อมเพิ่ม
พูนเครื่องยังชีพให้แก่ผู้ปฏิบัติ”

ท่านวาเคห์ดี ซึ่งเป็นนักปราชญ์ใหญ่ในยุคแห่งคอลีฟะห์
มะห์มูน ได้กล่าวไว้ว่า “ข้าพเจ้ามีเพื่อนสองคน คนหนึ่งอยู่ใน
ตระกูลฮาซิม เราสนิทสนมกันมากจนกล่าวได้ว่าเป็นสามบุคคล
ที่มีจิตวิญญาณร่วมกัน ในปีหนึ่งได้มีการเลี้ยงฉลอง ซึ่งใน
วาระนั้นข้าพเจ้ากำลังยากจนหนัก ภรรยาจึงกล่าวว่า : เพียง
เราสองคนนั้นไม่เป็นไร แต่สำหรับพวกเด็ก ๆ นั้น ทำให้หัวใจ
ของฉันทมหกไหม้ เพราะได้เห็นลูก ๆ ของคนอื่นล้วนแต่งตัว
เสื้อผ้าใหม่ ๆ และแต่งตัวสวยงาม เพื่อวันฉลองนี้ ส่วนลูก ๆ
ของเรามีแต่เสื้อผ้าเก่า ๆ และฉีกขาด จึงคิดเถอะว่าจะทำประ-
การใด เพื่อจะได้ซื้อเสื้อผ้าให้ลูก ๆ”

ข้าพเจ้าต้องนั่งเงียบและไม่เห็นหนทางใด ในที่สุด
ข้าพเจ้า ได้ลงมือเขียนจดหมายถึงเพื่อนในตระกูลฮาซิมให้
ช่วยในเรื่องนี้

เพื่อนของข้าพเจ้าได้ส่งกล่องปิดมิดชิดมาให้ข้าพเจ้า
และเขียนกำกับมาว่าสิ่งที่บรรจุอยู่ในกล่องนั้นคือเงินหนึ่งพัน
เหรียญดรัชมา ข้าพเจ้ายังมีทันเปิดกล่องนั้นก็พอดีมีจดหมาย
มาจากเพื่อนอีกคนหนึ่ง แจ้งข่าวมาว่าเขามีความจำเป็นต้อง
การความช่วยเหลืออย่างมาก ข้าพเจ้าจึงส่งกล่องนั้น ไปยัง
เพื่อนคนนั้นโดยมิได้แกะกล่อง เมื่อส่งไปแล้วข้าพเจ้าก็ไป
มัสยิดด้วยความรู้สึกอึดอัดใจ และรู้สึกอับอายต่อภรรยา ไม่รู้
จะตอบเขาว่าประการใด ข้าพเจ้าจึงได้นอนค้างเสียที่มัสยิด
เมื่อเช้าขึ้นข้าพเจ้าไปบ้านจึงได้พบว่า แทนที่ภรรยาของ
ข้าพเจ้าจะหน้าบึ้ง เธอได้ยิ้มแย้มต่อข้าพเจ้า และแสดงความ
ดีใจมากที่ข้าพเจ้าได้ช่วยเหลือเพื่อนก่อนครอบครัวของเราเอง”

ในวาระนี้เองที่เพื่อนในตระกูลฮาซิม ได้มาที่บ้านและ
กล่าวว่า “บอกความจริงซิว่าอะไรเกิดขึ้นกับเงินที่ฉันทส่งมา
ให้ท่านเมื่อวาน” ข้าพเจ้าจึงได้เล่าให้เขาฟัง เขาก็กล่าวว่า
“เมื่อวานนี้เมื่อท่านส่งข่าวแก่ฉันท ขอความช่วยเหลือนั้น ฉันท
มิได้มีเงินเลย ฉันทไม่มีอะไรที่จะช่วยได้นอกจากเงินที่ส่งมา
ให้เมื่อวาน และเพื่อจะได้มีเงินฉันทได้เขียนถึงเพื่อนเพื่อขอ
ความช่วยเหลือ เขาได้ส่งกล่องใส่เงินปิดผนึกมาให้ฉันท และ
ฉันทได้ส่งต่อมาให้ท่าน และฉันทเพิ่งรู้เดี๋ยวนี้จากที่ท่านอธิบาย
ให้ฟัง” ท่านวาเคห์ดี ได้เล่าต่อไปว่า “เราทั้งสามคนจึงแบ่ง
เงินจำนวนนั้นแก่กัน และเขาได้ให้แก่ภรรยาของฉันทหนึ่งร้อย
ดรัชมา”

เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ ได้มีการรายงานให้คอลีฟะห์

มูนฟิง คอลีฟะห์มะห์มูนจึง ได้สั่งประทานเงินแก่พวกเราคนละ
สองพันดิเนาร์ และให้เป็นรางวัลแก่ภรรยาของฉันทอีกหนึ่งพัน
ดิเนาร์

เรื่องดังกล่าวมาเป็นเรื่องทางประวัติศาสตร์ซึ่งเกิดแก่
มุสลิมบางคน ซึ่งมุสลิมผู้ได้รับการศึกษาแนวทางแห่งอิสลาม
นั้นควรจะได้ศึกษาเพื่อให้เกิดคุณสมบัติอันดีงามและมีจิตใจ
ที่มีความสัมพันธ์อันพี่น้อง และอุทิศชีวิตให้แก่กันถึงขนาด
นั้น

หากเราศึกษาประวัติศาสตร์อิสลามในยุคต้น เราจะเห็น
ได้ว่าจิตใจแห่งความเป็นพี่น้องปรากฏอยู่อย่างชัดเจน ใน
สงครามอุฮุด ซึ่งเป็นสงครามที่มีการต่อสู้กันอย่างหนัก ปรากฏ
ว่าพี่น้องมุสลิมได้แสดงออกถึงความเสียสละอย่างสูง โดย
บุคคลหลายกลุ่มได้เผชิญต่อการสละชีวิต และมีผู้ได้รับ
บาดเจ็บจำนวนมาก จนบางคนได้รับบาดเจ็บครั้งเป็นครั้งตาย
อยู่ในสนามรบ

มีมุสลิมจำนวนเจ็ดคนได้รับบาดเจ็บนอนรวมกันอยู่
อยู่ในสภาพรอความตาย ซึ่งทุกคนกำลังหมดเรี่ยวแรงและ
กระหายน้ำ คนล่ำเลียงน้ำซึ่งมีน้ำเหลืออยู่เพียงนิดหน่อยพอจะ
ให้คนดื่มได้เพียงคนเดียว จึงส่งให้น้ำแก่ผู้บาดเจ็บคนหนึ่ง
แต่เขากลับพูดว่า : “จงให้น้ำนี้แก่ผู้บาดเจ็บที่นอนอยู่
ถัดข้าพเจ้าไป” คนล่ำเลียงจึงส่งน้ำให้แก่ผู้บาดเจ็บคน
ที่สอง แต่เขาก็ปฏิเสธและขอให้ส่งน้ำแก่ผู้บาดเจ็บคนที่สาม
และผู้บาดเจ็บคนที่สาม และที่สี่ ก็ทำเช่นเดียวกันจนกระทั่ง
ถึงคนที่เจ็ด จนในที่สุดคนล่ำเลียงน้ำต้องกลับมาส่งให้แก่ผู้
บาดเจ็บคนแรก ซึ่งแท้จริงเขาเป็นคนกระหายน้ำที่สุดและ
บาดเจ็บมาก แต่เมื่อถึงตอนนี้เขาได้ตายไปแล้ว คนล่ำเลียง
น้ำจึงมาหาผู้บาดเจ็บคนที่สองซึ่งก็ได้เสียชีวิตไปแล้วเช่นกัน
และปรากฏว่าคนอื่น ๆ ก็ล้วนตายไปหมดทั้งเจ็ดคน เหลือไว้
แต่เรื่องราวอันดีงามของพวกเขาที่ได้เสียสละให้ต่อกันและ
กันฉันพี่น้อง

นั่นคือตัวอย่างซึ่งเราได้เรียนจากคติแห่งท่านศาสดาแห่ง
อิสลาม และยึดถือมันแม้ภายใต้สถานการณ์อันยากยิ่งของ
ชีวิต มันเป็นเรื่องโชคร้ายที่แม้ว่าจะมีความศรัทธาและอยู่
ในศาสนาอันดีงามดังกล่าวนี้ เราก็ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไข
ที่ความดีงามนี้กำลังเสื่อมหาย ไป และได้ถูกแทนที่ด้วยความ
แห่งแล้งเฉยเมยซึ่งเป็นผลมาจากแบบอย่างตะวันตก และ
เราต้องจดจำไว้ว่าเรื่องเช่นนี้ตรงกันข้ามกับคำสอนแห่งอิสลาม
มุสลิมไม่สามารถเฉยเมยต่อความทุกข์ยากของพี่น้องร่วม
ศาสนาและเป็นเพียงผู้ดูได้ ท่านศาสดาผู้ทรงเกียรติได้กล่าว
ไว้ว่า : -

و يوثرون على انفسهم ولو كان بهم خصاصة

من اصبح لا يهتم بامور المسلمين فليس بمسلم .

“และจงเอื้อเพื่อต่อแขกให้เหนือตนเอง แม้ว่า ความยากจนนั้นจะได้มากกระทบก็ตาม”²

โดยทั่วไปนั้นการกระทำเช่นนี้มิใช่บุคคลทั่วไปจะ กระทำได้ เฉพาะผู้ที่ได้ฝึกตนดีแล้วเท่านั้นที่ทำได้ดังนั้น อิสลามมิได้มุ่งหมายให้มุสลิมทุกคนทำเช่นนี้เสมือนเป็นหน้าที่ แต่สิ่งที่ถือเป็นหน้าที่โดยเฉพาะเจาะจงนั้นคือความเป็นพี่น้อง และมิตรซึ่งต้องช่วยเหลือกันและกันในวาระทุกข์ยากและผิด เคือง ต้องเสียสละทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือ และเยี่ยมเยียน มุสลิมผู้เจ็บป่วย ปลอดภัยเขาและเอาใจใส่ดูแลบุตรกำพร้า และเด็ก ๆ ซึ่งไม่มีผู้ปกครอง เข้าร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ประโยชน์ และมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อการกุศล

มีชาวกรีกคนหนึ่งซึ่งมักจะแวะเยี่ยมท่านอิมามอาลี (อ) และสนทนากันเรื่องอิสลาม เมื่อเข้าใจดีแล้วชาวกรีกคนนี้ได้เข้ารับอิสลาม ท่านอิมามได้กำหนดหน้าที่แก่เขาสำหรับ ที่จะรับผิดชอบในอนาคต ท่านกล่าวว่า :-

أمرک ان تواسى اخوانک المطابقين لک على تصديق محمد (ص) و تصديقى (١)

หมายความว่า :- “ฉันขอให้ท่านได้ช่วยเหลือ พี่น้องร่วมศาสนาของเรา ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติตามท่าน ศาสดา จงช่วยเหลือเขาด้วยทรัพย์สิน ซึ่งพระเจ้าเป็นเจ้าประธาน แต่ท่าน ให้เขาได้รับสิ่งที่เขาต้องการ และกำจัดความ ทุกข์ยากที่เขาต้องเผชิญอยู่”

ท่านอิมามริฎอ (อ) อิมามท่านที่ 8 ได้กล่าวถึงสิทธิ ของพี่น้องร่วมศาสนาไว้ว่า :-

ان من حق المومن على المومن المودة له فى صدره و المواسة له فى ماله والنصرة له على من ظلمه . . . ولا يظلمه ولا يغشه ولا يخوكه ولا يخذله ولا يغتابه ولا يكذبه . . .

ซึ่งหมายความว่า :- สิทธิประการหนึ่งที่ผู้ศรัทธา ต้องให้แก่พี่น้องร่วมศาสนานั้นคือต้องมีความรักเขา อย่างจริงใจ ช่วยเหลือเขาทางการเงิน แสดงความ เป็นมิตรที่ดีต่อเขา และปกป้องเขาเมื่อเขาได้รับความ กดขี่จากบุคคลอื่น ผู้ศรัทธาต้องไม่มีอคติต่อพี่น้อง ร่วมศาสนา และต้องไม่ทรยศหักหลังเขา ไม่ถากถาง ต่อว่าเขาและไม่กล่าวเท็จต่อเขา”

ซึ่งหมายความว่า “เขาผู้ซึ่งได้เริ่มต้นแห่งวันโดย มิได้พยายามทำให้ความเป็นอยู่ของมุสลิมดีขึ้นนั้น มิใช่มุสลิม” และท่านอิมามอัศศอดิก (อ) อิมามท่านที่หก กล่าวไว้ :-

حياركم سمحاوكم و شراركم بخلائكم و من صالح الاعمال البر بالاخوان والسعى فى حوائجهم ، و فى ذلك مرغمه للشيطان و تزحزح عن النيران و دخول الجنان

ซึ่งมีความหมายว่า :- “มุสลิมที่ดีที่สุดคือผู้ซึ่งมี เมตตากรุณาและผู้ทีเลวร้ายที่สุดคือคนทหาบคาย ความดีและสิ่งที่ควรยกย่องนั้นต้องแสดงออกให้เห็น ถึงความดีงามของเขาต่อพี่น้องมุสลิม และพยายาม ช่วยเหลือสิ่งที่เขาต้องการ ซึ่งการกระทำเช่นนั้นทำให้เขาได้ทำให้ชาตานต้องวิตกทุกข์ร้อน และผู้ประ พหุติเช่นนั้นย่อมมีภูมิด้านทานจากไฟนรก และย่อม เข้าสู่สวรรค์และพบความสุขอันเป็นอมตะ”

ชายคนหนึ่งไปหาท่านศาสดาและได้เรียนแก่ท่านศาสดา ว่าเขามีความหิวมาก ท่านศาสดาได้ส่งคนให้ไปนำอาหาร มาให้ แต่โชคไม่ดี ที่อาหารในบ้านท่านศาสดานั้นไม่มีเลย ท่านศาสดาจึงถามขึ้นว่าใครที่จะรับชายคนนี้ไปเลี้ยงดูให้ อาหารค่าคินนี้? ท่านอิมามอาลี (อ) ตอบว่า “โอ ท่าน ศาสดา ข้าพเจ้าจะนำเขาไปเอง” แล้วท่านอิมามอาลี (อ) ก็ได้จับมือนำชายผู้นั้นไปยังบ้านของท่าน เมื่อถึงบ้านท่าน ได้ถามท่านหญิงฟาติมะห์ว่า “อะไรที่จะทานได้บ้างใน บ้านเรา?” เธอตอบว่า เรามีอาหารเพียงพอเลี้ยงเด็ก ๆ ท่านอิมามกล่าวว่า :- เราต้องให้ความสำคัญแก่แขก เหนือตัวเราและลูก ๆ ของเรา”

ด้วยการวินิจฉัยดังกล่าวนี้ ฟาติมะห์ได้จัดให้เด็ก ๆ ได้เข้านอนโดยไม่มีอาหารรับประทาน และท่านอิมามได้ จัดวางอาหารให้แก่แขกของท่านโดยท่านเองทำเป็นแต่ง ตะเกียง และทำให้ตะเกียงดับลง โดยท่านเชิญให้แขกได้ รับประทานอาหารในความมืดเพื่อมิให้เขาได้มองเห็นว่าท่าน เองมิได้แตะต้องอาหารเลย และค่าคินนั้นท่านอิมามอาลี (อ) ท่านหญิงฟาติมะห์และลูก ๆ ต่างเข้านอนโดยมิได้รับประทาน อะไรเลย เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความเอื้ออารีที่ท่านมีต่อแขก ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ พระผู้เป็นเจ้าทรงมีวณะว่า :-

ผู้ซึ่งให้เสื้อผ้าเป็นของขวัญแก่พี่น้องร่วมศาสนา จะได้รับรางวัลเสื้อผ้าทิพย์จากพระผู้เป็นเจ้า ผู้ให้พี่น้องร่วมศาสนาของเราให้กุยืม ย่อมได้รับประทานเงินนั้นจากพระผู้เป็นเจ้า และผู้ซึ่งได้กำจัดความทุกข์ยากไปจากพี่น้องร่วมศาสนา ย่อมได้รับความช่วยเหลือโดยพระองค์จะเป็นผู้กำจัดความทุกข์ให้แก่เขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

ท่านซัฟฟิร ญามาล ได้เล่าว่า :- “ขณะที่ฉันนั่งอยู่กับท่านอิมามศอดิก (อ) ในการประชุมพร้อมกันหลายคน มีชาวเมืองมักกะฮคนหนึ่งได้เข้ามาหาท่านอิมาม และบอกว่าเงินของเขาหมด ไม่มีเงินสำหรับกลับมักกะฮ ท่านอิมามได้สั่งให้ฉันช่วยจัดการช่วยเหลือเขา ฉันได้ปฏิบัติอย่างดีที่สุดช่วยเหลือเขา เมื่อฉันกลับไปหาท่านอิมาม ท่านได้กล่าวว่า :-

“จงจำไว้ว่าหากท่านช่วยเหลือพี่น้องร่วมศาสนาของท่าน ท่านจะได้รับความดีงามมากกว่าการเดินทางวันรอบกาบะฮะ”

ชายคนหนึ่งมาหาอิมามฮะซัน (อ) และขอร้องให้ท่านช่วยเหลือ ท่านอิมามได้สรวมรอมเก้และพาเขาไปหาอิมามฮุเซน (อ) แต่อิมามฮุเซน (อ) กำลังมาชอยู่ในขณะนั้น อิมามฮะซัน (อ) จึงถามชายคนนั้นว่าทำไมไม่ขอความช่วยเหลือจากอิมามฮุเซน ชายนั้นตอบว่า “ข้าพเจ้าต้องการจะขอความช่วยเหลือจากท่านอิมามฮุเซน (อ) แต่ก็เห็นท่านกำลังจะมาชอยู่ จึงไม่อยากรบกวนท่าน” อิมามฮะซัน (อ) จึงกล่าวว่า “หากเขาได้ช่วยเหลือท่าน การช่วยเหลือนี้จะ เป็นผลบุญแก่เขามากกว่าการนมาชหนึ่งเดือน”

ท่านอิมามศอดิก (อ) กล่าวไว้ว่า :-

ما قضي مسلم لمسلم حاجة الا ناداه الله تبارك و تعالی
على ثوابك ولا ارضى لك بدون الجنة (۲)

“มุสลิมที่ได้ช่วยบำบัดปิดเป่าความเดือดร้อนของพี่น้องมุสลิมย่อมได้รับสัญญาว่าจะได้รับรางวัลจากพระผู้เป็นเจ้า (ช.บ.) และฉันเชื่อว่า ไม่มีรางวัลใดนอกจากสรวงสวรรค์เท่านั้นที่สมควรแก่เขา”

ชายคนหนึ่งชื่อ อับดุล อาเอลา ซึ่งเป็นชื่อที่มีชื่อเสียงได้เดินทางจากกูฟะห์มาถึงดินะห์ บรรดาพี่น้องชื่อหะห์จึงได้ฝากจดหมายและคำถามปัญหาต่าง ๆ มากับเขา เพื่อถามท่านอิมามอัศ-ศอดิก (อ) และหนึ่งในบรรดาคำถามนั้นก็คือ ขอให้ท่านอิมามตอบเกี่ยวกับสิทธิของมุสลิมต่อพี่น้องร่วมศาสนาของเขา

อับดุล อาเอลา เล่าว่า เมื่อเขาไปถึงมาดินะห์ เขาก็

ได้ไปพบท่านอิมาม (อ) อิมามได้ตอบคำถามทุกคำถาม แต่มิได้กล่าวถึงเรื่องสิทธิของมุสลิมต่อพี่น้องมุสลิมของเขา และวันต่อ ๆ มาท่านอิมามก็มีได้พูดถึงเรื่องนี้จนกระทั่งถึงวันสุดท้ายที่ข้าพเจ้าต้องออกจากเมดินะห์ ข้าพเจ้าจึงไปลาท่านและบอกท่านว่า ท่านอิมามยังมีได้กล่าวถึงเรื่องนี้ ท่านจึงกล่าวว่า :- “ฉัน ไม่ตอบเรื่องนี้”

ข้าพเจ้าจึงถามท่านอิมามถึงเหตุผลว่าทำไมจึงไม่ตอบท่านตอบว่า “ฉันกลัวว่าเมื่อตอบไปแล้วท่านจะทำได้ และทำให้ท่านทอดทิ้งอิสลามไปเสีย เพราะอัลลอฮ์ (ช.บ.) นั้นได้ทรงกำหนดการอันหนักยิ่งไว้ถึง 3 ประการเกี่ยวกับเรื่องนี้ :-

ประการแรกต้องรักษาความยุติธรรมและความถูกต้องดีงามระหว่างบุคคลต่อบุคคล ซึ่งหมายความว่าบุคคลพึงปฏิบัติต่อผู้อื่นดังที่ตนปรารถนาให้บุคคลอื่นปฏิบัติต่อตน ประการที่สองจะต้องแนะนำให้มุสลิมได้รู้จักพี่น้องร่วมอิสลามและช่วยเหลือเขาด้วยทรัพย์สินที่ควรแก่กรณี ประการที่สามบุคคลพึงได้รำลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าในทุก ๆ กรณี เขาจักต้องย้ำประโยคที่ว่า “ความเกรียงไกรจงเป็นของพระผู้เป็นเจ้า” หรือ “การสรรเสริญทั้งปวงนั้นเป็นของพระองค์” อยู่ตลอดเวลา ซึ่งข้าพเจ้าหมายถึงว่าเมื่อบุคคลต้องเผชิญต่อการกระทำใดอันต้องห้าม เขาต้องรำลึกถึงอัลลอฮ์พระผู้เป็นเจ้า (ช.บ.) เพื่อให้เขาได้ตั้งเว้นต่อการกระทำนั้น ๆ เสีย

คำสอนเหล่านี้ได้ตรึงตราอยู่ในจิตใจของมุสลิมอย่างลึกซึ้ง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเขา ซึ่งทำให้เขาได้เป็นประชาชาติที่แตกต่างจากประชาชาติอื่น ๆ ซึ่งเราได้มีตัวอย่างมาแล้วมากมาย และยังมีที่กล่าวถึงในประวัติศาสตร์อีกมากมายซึ่งแสดงถึงความเป็นพี่น้องและความเป็นมิตรอย่างพี่น้องในอิสลาม

ปัจจุบันนี้ หลายศวรรษได้ผ่านล่วงไปตั้งแต่เริ่มมีการเผยแผ่อิสลาม บัดนี้มนุษยชาติได้ประสบความเจริญก้าวหน้า ที่เรียกว่า “ความก้าวหน้าอย่างเหลือเชื่อ” ทั้งทางอุตสาหกรรมและทางเทคโนโลยี ซึ่งด้วยประการดังกล่าวนี้ ไม่เพียงแต่คุณค่าของความเป็นมนุษย์จะไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่านั้นไม่ หากมนุษย์ได้ปฏิบัติในทางตรงกันข้ามกับคุณค่าที่มีอยู่ของเขาด้วยซ้ำไป

แน่นอนหากคุณค่าแห่งความเป็นพี่น้องในอิสลามมิได้ถูกละเลย มนุษย์ชาติจะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่แก้ไม่ได้ในปัจจุบันนี้มากมาย และมวลมนุษย์จะไม่ต้องทนทุกข์ทรมานและทอดทิ้งกันและกันโดยขาดความรับผิดชอบต่อความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์อย่างเช่นที่เป็นอยู่ขณะนี้